

**Utbildningsplan för
lärlingsutbildning
inom måleriyrket**

2017-05-20

Innehåll

■	INLEDNING	3
■	HANDEDAREN ÄR VIKTIG FÖR HÖG KVALITET I UTBILDNINGEN	4
■	UTBILDNINGSOVERSIKT	6
	GENOMFÖRANDE	
	Utbildningsperiod 0–1700 timmar	7
	Utbildningsperiod 1701–3400 timmar	7
	Utbildningsperiod 3401–4250 timmar	8
	Utbildningsperiod 4251–5100 timmar	8
	Utbildningsperiod 5101–5950 timmar	9
	Utbildningsperiod 5951–6800 timmar	9
	Huvudmålsättningar	10
	Arbetsmiljö	10
	Ackordsarbete	11
	Bockar, ställningar, stegar, samt sax- och skylift	11
	INVÄNDIG MÅLNING	
	Snickerier (dörrar, fönster, rör, element, etc.)	12
	Underbehandling	13
	Färdigbehandling	13
	Tak & Väggar	14
	Underbehandling	14
	Färdigbehandling	15
	Tapetsering	16
	Vävsättning	17
	UTVÄNDIG MÅLNING	
	Trä & Mineraliska ytor	18
	Underbehandling	18
	Färdigbehandling	19
	Fönstermålning utvändigt	19
	Underbehandling	19
	Färdigbehandling	20
	ÖVRIGT	
	Övrigt (Plåt, Stål, Golv, Facklig information, Branschutbildning, Våtrum, etc.)	21
■	GESÄLLPROV	22

Inledning

Denna utbildningsplan är avsedd för dig som utbildar lärlingar. Utbildningsplanen ersätter den som tidigare fanns i Utbildningsboken. Innehållet har utarbetats av en arbetsgrupp med representanter från Målaremästarna och Svenska Målareförbundet.

Lärlingsutbildningen har som mål att ge lärlingarna en bred och ändamålsenlig utbildning. Utbildningsinnehållet är framtaget för att underlätta för dig som utbildningsansvarig att planera din lärlings utbildning. Det är arbetsgivarens ansvar att tillse att nedanstående utbildning blir genomförd och att lärlingsutbildningen dokumenteras enligt MYN:s anvisningar. Mer information om hur utbildningen ska dokumenteras hittar du på MYN:s hemsida, www.malare.nu.

Lärlingsutbildningen är uppdelad i olika utbildningsperioder och utbildningsmoment. Nedan anges dessa i cirkatider. Branschens parter förutsätter att arbetsgivare och lärling för en kontinuerlig dialog om hur utbildningen fortskrider. För lärlingar i individuell utbildning, förr kallat traditionell lärlingsutbildning, ingår tiden för fackteori i utbildningen och för samtliga lärlingar ingår kurser anordnade av företaget eller den fackliga organisationen.

Utbildningen avslutas med examen för måleriyrket, ett gesällprov. Provet styrs av utbildningsavtalet § 12. För mer information om provbestämmelser och provets innehåll besök MYN:s hemsida, www.malare.nu.

Samtliga lärlingar ska i samband med sitt gesällprov avlägga ett yrkestestetiskt prov. För alla lärlingar, i synnerhet för de som är lärlingar i individuell utbildning, är det viktigt att det under utbildningen bereds tillräcklig tid för fackteori. MYN rekommenderar att alla arbetsgivare erbjuder sina lärlingar av branschen framtaget utbildningsmaterial. Utbildningsmaterialet finns att hitta på Libers hemsida, www.liber.se.

Handledaren är viktig för hög kvalitet i utbildningen

Som handledare till en lärling är du otroligt viktig, för såväl lärlingen som för företaget och måleribranschen. Du har ett stort ansvar och viktig roll i lärlingens utbildning.

Duktiga och engagerade handledare är en förutsättning för att ditt företag och måleribranschen även i framtiden ska få duktiga medarbetare. Att du som handledare delar med dig av dina kunskaper till en ny kollega och engagerar dig i lärlingsutbildningen hjälper måleribranschen att utvecklas.

Det är viktigt att du som handledare har ett intresse av att lära ut och har tillräckligt med erfarenhet i yrket. Du måste vara väl insatt i lärlingsutbildningens innehåll och hur utbildningen är tänkt att gå till. MYN rekommenderar att du läser igenom utbildningsplanen och förbereder dig noga. Läs också igenom hur gesällprovet går till. Det ger en bra bild av vad du och lärlingen tillsammans ska uppnå.

Kom ihåg att människor lär sig på olika sätt och att du kan behöva fundera över din pedagogik. Förbered gärna flera sätt att beskriva olika arbetsmoment. Diskutera med lärlingen vilken form av utbildning som passar bäst för just honom/henne.

Handledarrollen kräver både tid och engagemang, men också belönande och utvecklande. MYN ger här ett antal råd till dig som ska utbilda lärlingar:

FÖRBEREDELSE

Det första intrycket man får av en arbetsplats är viktigt. Ju bättre förberedda handledaren och företaget är, desto mer får lärlingen och företaget ut av lärlingstiden. Förbered dig väl så kommer utbildningen att gå bra:

- Informera övriga medarbetare på företaget att ni kommer att utbilda en lärling.
- Kontrollera att utrustning, verktyg och kläder finns.
- Läs igenom utbildningsplanen och förbered de första dagarna så att du vet vad ni ska göra.
- I samverkan med arbetsgivaren ser du till att lärlingen får ett bra mottagande på företaget.

VÄL PÅ JOBBET

- När lärlingen väl har börjat är det viktigt att du presenterar dig själv, beskriver din egen yrkeserfarenhet och hur du ser på din roll som handledare.
- Be lärlingen presentera sig själv.
- Beskriv företaget och gå igenom de policydokument som finns.
- Gå igenom utbildningsplanen med lärlingen och diskutera hur ni ska arbeta för att följa den.
- Förklara hur utbildningen dokumenteras och vikten av att lärlingen redovisar sitt arbetskort.
- Gör en rundvandring på kontor och verkstad och presentera lärlingen för kollegorna.
- Lämna över kläder, utrustning och verktyg.

KOM IHÅG:

1. Se till att du har tid att förbereda dig inför kommande utbildningsmoment. Var väl insatt i din uppgift.
2. Ha en bra dialog med lärlingen. Fungerar din pedagogik? Tänk över hur du bäst undervisar din lärling i olika arbetsmoment.
3. Ge tid för träning – mängdträning är viktigt för inläring och muskelminne. Det är tillåtet att göra fel.
4. Uppföljning – återkoppla till lärlingen om momentet som utförts och hur det gått.
5. Feedback - Ge mycket beröm. Alla behöver bekräftelse i olika omfattning och att få positiv feedback är utvecklande. Ge också kritik när det är befogat. Kom ihåg att kritiken ska vara konstruktiv och att syftet är att utveckla lärlingen.

Utbildningsöversikt

		GENOMFÖRANDE					
		Utbildningsperiod 0 – 1700 timmar Sidan 7	Utbildningsperiod 1701 – 3400 timmar Sidan 7	Utbildningsperiod 3401 – 4250 timmar Sidan 8	Utbildningsperiod 4251 – 5100 timmar Sidan 8	Utbildningsperiod 5101 – 5950 timmar Sidan 9	Utbildningsperiod 5951 – 6800 timmar Sidan 9
INVÄNDIG MÄLNING	Snickerier 1500 timmar. Sidan 12						
	Underbehandling 700 timmar. Sidan 13						
	Färdigbehandling 800 timmar. Sidan 13						
	Tak & Väggar 2800 timmar. Sidan 14						
	Underbehandling 900 timmar. Sidan 14						
	Färdigbehandling 900 timmar. Sidan 15						
	Tapetsering 700 timmar. Sidan 16						
	Vävsättning 300 timmar. Sidan 17						
UTVÄNDIG MÄLNING	Trä & Mineraliska ytor 1000 timmar. Sidan 18						
	Underbehandling 400 timmar. Sidan 18						
	Färdigbehandling 600 timmar. Sidan 19						
	Fönstermålning 700 timmar. Sidan 19						
	Underbehandling 300 timmar. Sidan 19						
Färdigbehandling 400 timmar. Sidan 20							
ÖVRIGT	Övrigt 800 timmar. Sidan 21						

Introduktion
 Mängdträning
 Självständig träning
 Fokus på noggrannhet

Genomförande

Lärlingsutbildningen är uppdelad i utbildningsperioder. Nedan finns en övergripande beskrivning av vad som ska ske i respektive utbildningsperiod.

UTBILDNINGSPERIOD 0 – 1700 TIMMAR

I denna utbildningsperiod ska lärlingen introduceras i måleriyrket och de arbetsmässiga förutsättningarna som råder i måleribranschen. Lärlingen ska få en bred bild av yrkesmålarens arbete och kännedom om de olika utmaningar som finns vid arbete i bebodda objekt, såväl lägenhet som kontor och verkstadsmiljö. Måleriarbeten utomhus är också en del som lärlingen ska introduceras i. Särskild vikt ska läggas vid utbildning i korrekt fackspråk, behandlingsmetoder och hur ergonomiska verktyg ska användas. Utbildningen ska alltid ske under handledning av en yrkesutbildad målare. Lärlingen bör delta i samtliga av arbetets olika moment -från förarbete fram till slutförande.

UTBILDNINGSPERIOD 1701 – 3400 TIMMAR

I denna utbildningsperiod ska utbildningen få en något högre svårighetsgrad. Lärlingen ska nu i större omfattning delta i planeringen av arbetet. I planeringsarbetet ingår att få lära sig hur en materialbeställning görs, göra materialberäkningar, beräkna tidsåtgång för målningsarbetet, osv. I utbildningsperioden ska lärlingen under cirka 150 timmar, under tillsyn av handledaren, få arbeta självständigt med att utföra enklare måleriarbeten. Särskild vikt ska läggas vid mängdträning av olika arbetsmoment i syfte att öka färdigheten och tryggheten i utförandet. För att lärlingen ska komma in i och förstå branschens särskilda yrkesspråk ska utbildning i fakteori påbörjas. Utbildning i färglära och NCS-systemet ska påbörjas.

UTBILDNINGSPERIOD 3401 – 4250 TIMMAR

Mängdträning av olika arbetsmoment är fortfarande viktig och fokus ska nu läggas på effektivitet, kvalitet i arbetet och en god arbetsplanering. Svårighetsgraden ska höjas och lärlingen ska under cirka 200 timmar, under tillsyn av handledaren, få utföra enklare reparationsarbete i t.ex. lägenhet som självständigt ackordsarbete. Fokus under perioden ska ligga på målning av snickerier, väggar och tak, samt uppsättning av väggbeklädnader. För att lärlingen ska få en bred yrkeskunskap ska nu nyproduktionsmåleriarbete ingå i utbildningen och utomhusmåleriarbeten så som fasadmålning, fönstermålning, inklusive underarbeten, ska också genomföras. Lärlingen ska få fortsatt utbildning i fackteori, färglära och NCS-systemet.

UTBILDNINGSPERIOD 4251-5100 TIMMAR

Under denna utbildningsperiod ska lärlingen i allt högre grad få utföra både reparationsarbete och nyproduktionsarbete som självständigt målningarbete. Kvalitet i arbetet och effektivitet ska vara i fokus. Lärlingens förmåga att planera sitt arbete, hålla arbetsplatsen ren, sörja för den egna arbetsmiljön, göra materialberäkningar och materialbeställningar samt ha en god kundkontakt är nu prioriterade delar i utbildningen. Lärlingen ska under cirka 200 timmar, under tillsyn av handledaren, få utföra reparationsarbete i t.ex. lägenhet som självständigt ackordsarbete. Handledaren ska avsätta tid för att gemensamt utvärdera olika utförda målningsobjekt tillsammans med lärlingen. Utomhusmåleriarbeten såsom fasadmålning, fönstermålning, inklusive underarbeten, ska utföras som självständigt ackordsarbete. I denna utbildningsperiod bör lärlingen vara väl förtrogen med det fackspråk som finns i branschen.

UTBILDNINGSPERIOD 5101-5950 TIMMAR

Lärlingen börjar nu närma sig gesällprov. Lärlingen ska nu kunna utföra de flesta typer av målningsobjekt som självständigt ackordsarbete. Lärlingen ska under cirka 400 timmar, under tillsyn av handledaren, få utföra egna målningsarbeten, både reparationsarbete och nyproduktion. Utomhusmåleriarbeten så som fasadmålning, fönstermålning, inklusive underarbeten, ska utföras. Målning av snickerier, väggar och tak samt uppsättning av väggbeklädnader är moment som ska gås igenom särskilt noggrant. Handledaren ska avsätta tid för att gemensamt utvärdera olika utförda målningsobjekt tillsammans med lärlingen. Lärlingens arbete ska vara effektivt och vara av hög kvalitet. Lärlingen bör i denna utbildningsperiod ha god kännedom om färglära och NCS-systemet.

UTBILDNINGSPERIOD 5951 – 6800 TIMMAR

I denna utbildningsperiod ska gesällprovet avläggas. Mycket fokus ska nu ligga på reparationsarbete som självständigt ackordsarbete. Utbildningen sker fortfarande under tillsyn av handledare och särskild vikt skall läggas vid målning av snickerier, väggar och tak samt uppsättning av väggbeklädnader. Svårighetsgraden under denna utbildningsperiod ska vara likvärdigt med gesällens. Handledaren ska avsätta tid för att gemensamt utvärdera olika utförda målningsobjekt tillsammans med lärlingen. Lärlingen ska nu självständigt kunna utföra egna målningsarbeten från start till slut, inkluderat materialberäkning, materialbeställning, planering, beställning av mätning. Arbetet ska ske effektivt och med hög kvalitet.

HUVUDMÅLSÄTTNINGAR

Lärlingen ska efter avslutad lärlingsutbildning:

- Ha kunskap om färglära och kunna redogöra för NCS-systemet
 - Vara förtrogen med yrkesspråk och facktermer inom måleriyrket
 - Kunna utföra för måleriyrket vanligen förekommande behandlingar
 - Vara väl förtrogen med i måleriyrket förekommande material och hur dessa hanteras
 - Kunna hantera och sköta för måleriyrket vanligen förekommande maskiner
 - Självständigt kunna göra materialberäkningar
 - Kunna tolka ritningar och arbetsbeskrivningar
 - Ha kännedom om HUS-AMA
 - Ha kännedom om olika dekorativa tekniker
 - Ha kännedom om regler och rutiner för sortering av avfall, färg m.m.
 - Ha avlagt gesällprov med godkänt resultat
-

ARBETSMILJÖ

Säkerhetsaspekter och hur man på bästa sätt skapar en säker arbetsmiljö ska vävas in kontinuerligt under lärlingens utbildning. Under utbildningen ska lärlingen få en förståelse för hur en god arbetsmiljö påverkar arbetsplatsen och den egna hälsan. Lärlingen ska känna till arbetsmiljöbestämmelser, på grundläggande nivå, samt företagets arbetsmiljöpolicy. Vidare ska lärlingen kunna analysera eventuella risker i de arbetsobjekt som förekommer under utbildningen.

Lärlingen ska veta hur och när han eller hon ska använda sig av sin personliga skyddsutrustning. Lärlingen ska i sin utbildning få genomgång i säkerhetsdatablad för de material som används. Säkerhetsdatabladen är en viktig del i att skaffa sig bakgrundskunskaper för att förebygga skador. Lärlingen ska även ha kunskaper om vilka regler som gäller vid arbete från olika plattformar, så som bockar, ställningar, osv. eftersom dessa är vanligt förekommande vid måleriarbete.

En god ergonomi i både personliga verktyg och gemensam utrustning är viktigt för att kunna bedriva ett arbetsmiljömässigt bra arbete. Likaså

är kännedom om rätt arbetsteknik viktig för att undvika belastningsskador. Under utbildningen ska handledaren och lärlingen diskutera dessa frågor. Lärlingen ska kontinuerligt få feedback på sitt eget arbete, ur ett arbetsmiljöperspektiv.. Lärlingen ska även känna till vilka verktyg som lämpar sig för det egna arbetet.

Lärlingen ska känna till att halkolyckor samt fall från låg höjd är orsaken till många olycksfall inom måleriyrket. Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska tillämpas.

Lärlingen bör också förstå vikten av den kvalitetsgaranti som företaget står för.

Lärlingen bör förstå vikten av företagets eventuella referensobjekt.

ACKORDSARBETE

Ackordsarbete ingår i utbildningen och lärlingen ska utföra ackordsarbete i den utsträckning det är praktiskt möjligt. Detta är viktigt dels för att få en allsidig utbildning och dels för att upparbeta en professionell arbetsrutin och arbetstakt. Eftersom gesällprovet utförs i ackordsform är det viktigt att lärlingen ges möjlighet att arbeta på ackord i tillräcklig omfattning innan examen.

Inom ramen för ackordsarbete ingår att lärling ska få utbildning i hur mätning av ett arbete beställs och hur man fyller i en tidlista. Lärlingen ska förstå hur en ackordsräkning är uppbyggd och hur en ackordsräkning läses, vad som är timtid i samband med ackord, mm.

BOCKAR, STÄLLNINGAR, STEGAR, SAMT SAX- OCH SKYLIFT

Bockar, ställningar, sax- och skylift är vanligt förekommande i måleri-branschen. Därför ska lärlingen ha kännedom om olika riskmoment som finns vid användande av dessa. Stegar ska endast användas i undantagsfall och det är lämpligt om lärlingen är väl medveten om vilka regler som gäller avseende användandet av stege. Branschens parter ser det som positivt om alla lärlingar under sin utbildning bereds möjligheten att få grundläggande utbildning i de mobila plattformar som finns och kan erhålla certifikat i enlighet med gällande rekommendationer och krav.

Invändig Målning

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna utföra underbehandlingar samt färdigbehandlingar på dörrar, fönster, fönsterbågar, fönsternischer, fönsterpartier, rör, element, etc. (snickerimålning) på både nytt och tidigare behandlat underlag.

SNICKERIER (DÖRRAR, FÖNSTER, RÖR, ELEMENT, ETC.), 1500 TIMMAR

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori inhämta kunskaper om olika typer av dörrar, fönster, rör, element, etc. och olika färgmaterials egenskaper. Vidare ska lärlingen behärska handverktyg, maskinella verktyg, slipmaskiner, olika penslar som används vid målning av snickerier och fönster, m.m. Lärlingen ska också känna till andra appliceringsmetoder som exempelvis rullning och sprutmålning. Lärlingen ska ha kännedom om risken för slipskador på t.ex. fönsterglas.

Arbetsplanering och arbetsmetoder

Under utbildningen ska handledaren orientera lärlingen om olika underbehandlingsmetoder beroende på underlag och kvalitetskrav på arbetet. Det är mycket viktigt att lärlingen får kunskap om hur man planerar ett arbete med hänsyn till olika materials torktider, så att man kan fortsätta med nästa behandling dagen efter, exempelvis vid mindre arbetsobjekt. Lärlingen ska också kunna utföra sprutning där det anses vara lämpligt.

UNDERBEHANDLING, 700 TIMMAR

Skyddning, skrapning och tvättning

Lärlingen ska under utbildningen prova olika tekniska hjälpmedel som kan förekomma i samband med skyddning och de olika skyddsmaterialen som finns. Vidare ska lärlingen väl känna till de rengöringsmetoder som förekommer vid målning av snickerier och rengöringens betydelse för vidhäftningen. Det är också viktigt att lärlingen får klart för sig betydelsen av tvättning samt uppskrapning vid reparationsarbeten.

Spackling

Lärlingen ska tränas i att spackla och slipa olika typer av snickerier, samt även större ytor som lackeras; luckor, dörrspeglar och mindre väggytor.

Avslipning

Lärlingen ska väl känna till vilka slipverktyg som kan användas och vilken kornstorlek på slippapperet som ska användas för gott resultat. Vid underarbete och särskilt avslipning uppstår mängder av dammpartiklar. Dessa är skadliga för såväl lärling som för personer i som befinner sig i närheten av pågående arbete. Fokus ska läggas på hur lärlingen skyddar sig mot dammpartiklar, men också hur lärlingen ska arbeta för att minimera att utsätta andra för risk.

FÄRDIGBEHANDLING, 800 TIMMAR

För att uppnå ett högt resultat vid färdigbehandling av snickerier ställs det särskilt höga krav på yrkeskunnande. Under utbildningen ska lärlingen få bekanta sig och praktiskt arbeta med de färgmaterial som förekommer i branschen. Lärlingen ska känna till vilka material som lämpar sig för behandling av olika underlag samt de penslar och verktyg som förekommer vid all invändig målning av dörrar, fönster, rör, element, etc. Särskild vikt ska läggas vid att undervisa lärlingen i att hålla rent omkring sig, i synnerhet vid färdigbehandling. Det är viktigt att lärlingen förstår att För att nå ett fullgott resultat vid snickerimålning krävs det att underlaget har behandlats med yttersta noggrannhet och yrkeskunnande. Lärlingen ska

beredas tid att öva sparmålning och slätstryckning i sådan omfattning att moment färdigbehandling av snickerier kan utföras på ett fackmässigt sätt.

TAK & VÄGGAR, 2800 TIMMAR

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna utföra underbehandlings- samt målning av tak och väggar, på både nytt och tidigare behandlat underlag.

Målning av tak och väggar nytt som gammalt

Lärlingen ska, genom praktiskt arbete och fackteori, inhämta kännedom om olika tak- och väggmaterials egenskaper.

Arbets- och behandlingsplanering samt arbetsmetoder

Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika underbehandlingsmetoder beroende på underlag och kvalitetskrav på arbetet. Det är mycket viktigt att lärlingen får kunskap om hur man planerar ett arbete med hänsyn till olika materials torktider, så att man kan fortsätta med nästa behandling dagen efter, exempelvis vid mindre arbetsobjekt. Lärlingen ska också kunna utföra hög- och lågtryckssprutning där det anses vara lämpligt, t ex. i källare, förråd och liknande utrymmen samt behärska sandsprutningsteknik med efterföljande spackling.

UNDERBEHANDLING, 900 TIMMAR

Skyddning och rengöring

Lärlingen ska väl känna till och kunna utföra de rengöringsmetoder som förekommer vid tak- och väggmålning, samt känna till rengöringens betydelse för vidhäftningen. Lärlingen ska prova olika tekniska hjälpmedel som kan förekomma i samband med skyddning och de olika skyddsmaterialen som finns. Det är viktigt att lärlingen lär sig att hålla rent runt sig på arbetsplatsen.

Spackling

Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i iläggning av olika typer av remsor samt olika remsors betydelse beroende på underlag. För olika remsor kan det krävas olika typer av spackel. Detta ska gås igenom så att

lärlingen förstår vikten av att följa anvisningar från de olika tillverkarna och vad som kan hända ifall behandlingssystem bryts.

När det gäller spackling av tak och väggar, gammalt som nytt, ska lärling få utbildning i de olika spackeltyperna för att förstå var dessa lämpar sig bäst. Olika typer av sprutspackling ska gås igenom och övas praktiskt i så stor utsträckning det är möjligt.

Avslipning

Lärlingen ska väl känna till vilka slipverktyg som kan användas och vilken kornstorlek på slippapperet som ska användas för gott resultat. Vid underarbete och särskilt avslipning uppstår mängder av dammpartiklar. Dessa är skadliga för såväl lärling som för personer i som befinner sig i närheten av pågående arbete. Fokus ska läggas på hur lärlingen skyddar sig mot dammpartiklar, men också hur lärlingen ska arbeta för att minimera att utsätta andra för risk.

FÄRDIGBEHANDLING, 900 TIMMAR

Målning

För att uppnå högt resultat på färdigbehandling av tak och väggar ställs det höga krav på yrkeskunnande. Lärlingen ska praktiskt arbeta med de färger och färgsystem som förekommer i branschen samt undervisas hur man handskas med vidhäftningsproblem vid olika underlag. Handedaren bör redogöra för hälsoriskerna och de skyddsföreskrifter som finns vid användande av de olika färgtyperna, i synnerhet när olika sprutmetoder används.

Det är viktigt att lärlingen förstår att för att kunna utföra färdigmålning med fullgott resultat krävs det att underlaget har behandlats med yttersta noggrannhet och yrkeskunnande. Lärlingen ska beredas tid att öva sparmålning och rullstöppling i sådan omfattning att moment färdigbehandling av tak och väggar kan utföras på ett fackmässigt sätt.

Verktyg

Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika maskiner och verktyg för tak- och väggmålning samt skötsel av dessa. En god ergonomi i arbetet är viktigt för att undvika belastningsskador och den aspekten är en central del i valet av verktyg.

TAPETSERING, 700 TIMMAR

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna sätta upp olika slag av väggbeklädnadsmaterial såsom papperstapeter, non-woven tapeter, glasfiberväv m.m. Lärlingen ska också ha förståelse för hur olika vävtyper på bästa sätt efterbehandlas.

Arbets- och behandlingsplanering samt arbetsmetoder

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori skaffa sig kunskaper om underbehandling och uppsättning av tapeter och ytbeklädnadsmaterial. Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika underbehandlings- och uppsättningsalternativ samt hur man på lämpligt sätt bedömer tidsåtgång och planerar sin arbetsdag.

När det gäller tapeter ska lärlingen känna till de olika symbolerna som förekommer i uppsättningsanvisningarna som finns att hitta på de flesta tapetrullar. Vidare ska lärlingen tränas i att tapetsera med så väl liksidigt som oliksidigt mönstrade tapeter, lära sig att undvika klisterfläckar samt vara noggrann med skarvar och renskarvar mot tak, lister och foder. Det är mycket viktigt att tapeterna hängs i lod

Material och verktyg

Lärlingen ska kunna redogöra för vanligt förekommande tapettyper och olika vävmaterial samt känna till lämpliga klistertyper för dessa. Lärlingen ska även kunna använda de verktyg som behövs vid underbehandling, uppsättning och färdigbehandling.

Underbehandlingar

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra underbehandlingar på såväl nya som tidigare tapetserade ytor. Fullständig nedskrapning av gammal tapet eller olika vävtapeter, i exempelvis ett renoveringsobjekt, ska också ingå. Lärlingen ska även tränas i att utföra underbehandlingar på nya plattor, mur och betongytor samt tidigare målade, tapetserade eller på annat sätt behandlade ytor. Särskild vikt ska läggas på noggrannhetskrav på underlag för olika vävtyper och ljusförhållanden.

Måttagning, mönsterpassning och tillrivning av tapet

Lärlingen ska kunna redogöra för de olika hjälpmedel som finns. För undvikande av onödigt materialspill bör de grundläggande övningarna i uppsättning av väv baseras på skarvningsförfarande.

Maskinell och manuell klistring och skärmetoder

Lärlingen ska kunna hantera en tapetmaskin samt öva uppläggning och klistring manuellt. Lärlingen ska känna till olika lim- och klistermaterials egenskaper och användningsområden. Lärlingen ska även ha fått möjlighet att prova olika klistringsmetoder, både vid uppsättning av tapet och olika vävtyper, t ex. applicering med rulle, högtrycksspruta, etc.

VÄVSÄTTNING, 300 TIMMAR

Lärlingen ska praktiskt och teoretiskt undervisas i olika vävtyper, vilka egenskaper de har och hur man sätter upp dem. De olika limtyperna ska gås igenom och lärling ska efter utbildningen kunna redogöra för vilket lim bäst lämpar sig för visst underlag och vävtyp. Lärlingen ska även öva på de olika uppsättningsalternativen vid uppsättning av olika vävtyper, dvs. uppsättning kant i kant, trådkant samt omlott med genomskärning. Stor vikt fästs vid att uppsättningen sker i lod.

Lärlingen ska öva på de olika uppsättningsalternativen vid uppsättning av olika vävtyper, dvs. uppsättning kant i kant, trådkant samt omlott med genomskärning. Stor vikt fästs vid att uppsättningen sker i lod.

Utvändig Målning

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna utföra underbehandlingar samt målning utvändigt, på både nytt och tidigare målat underlag.

Lärlingen ska också känna till förekomsten av eventuellt giftiga pigment och bindemedel som kan förekomma inom såväl rostskyddsmålningen som rengöring av fönster och fasad utvändigt. Lärlingen ska kunna redogöra för hur man lämpligast skyddar sig vid de olika typerna av utvändigt arbete. Lärlingen ska ha god kännedom om utvändigt behandling av olika fönstertyper. Lärlingen ska ha kunskaper om olika paneltyper, fönstertyper och detaljer som förekommer vid utvändigt målning. Lärlingen ska ha kunskaper kring utförandekrav inom rostskyddsmålning och kunna mäta tjockleken på rostskyddsfärg.

TRÄ & MINERALISKA YTOR, 1000 TIMMAR

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori ges tillräckliga teoretiska kunskaper om underbehandling och färdigbehandling utvändigt. Lärlingen ska den första tiden alltid följa handledaren på arbetsobjektet.

UNDERBEHANDLING, 400 TIMMAR

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra underbehandlingar på nya och tidigare målade träytor, samt underbehandling av olika puts-, plast- och plåtytor. Vid målning av träfasader, både nytt och gammalt, krävs att lärling har god kännedom om vilket behandlingssystem som bäst lämpar sig. Allt från tvättning, uppskrapning, oljning, grundning och färdigstrykning ska vara en del av arbetet. Särskilt fokus ska läggas på vikten att hålla rent och snyggt omkring sig. Lärlingen ska få förståelse för riskfaktorer för den egna och andras hälsa.

En vägledning i det praktiska och det teoretiska är de olika färgtillverkarnas behandlingssystem. Utbildningen bör även beröra behandling av rostiga stålkonstruktioner, inklusive rengöring och målning enligt SIS (Swedish Standards Institute) rekommendationer.

Skyddning och rengöring

Lärlingen ska väl känna till och kunna utföra de rengöringsmetoder som förekommer vid utvändig målning, samt känna till rengöringens betydelse för vidhäftningen. Lärlingen ska prova olika tekniska hjälpmedel som kan förekomma i samband med skyddning och de olika skyddsmedel som finns. Det är viktigt att lärlingen lär sig att hålla rent runt sig på arbetsplatsen.

FÄRDIGBEHANDLING, 600 TIMMAR

Lärlingen ska få utbildning i färdigbehandling av nya och tidigare målade träytor, samt färdigbehandling av olika puts-, plast- och plåtytor. Utbildningen bör även beröra behandling av rostiga stålkonstruktioner, inklusive rengöring och målning enligt SIS (Swedish Standards Institute) rekommendationer.

FÖNSTERMÅLNING, 700 TIMMAR

Lärlingen ska ha goda kunskaper i hur man behandlar såväl nya som tidigare målade fönster. Lärlingen ska ha kännedom om olika fönstermålningssystem, typ A13. Vid fönstermålning är sparmålning en stor del av arbetet, därför ska sparmålning noga övas för att lärlingen ska kunna utföra behandling av fönster på ett fackmässigt sätt. Lärlingen ska även ha fått teoretisk och praktisk utbildning i fönsterkittning.

UNDERBEHANDLING, 300 TIMMAR

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra underbehandlingar på nya och tidigare målade fönsterbågar och fönsterkarmar. Särskilt fokus ska läggas på vikten att hålla rent och snyggt omkring sig. Lärlingen ska få förståelse för riskfaktorer för den egna och andras hälsa.

FÄRDIGBEHANDLING, 400 TIMMAR

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra färdigbehandlingar på nya och tidigare målade fönsterbågar och fönsterkarmar.

Material och verktyg

Lärlingen ska ha kunskaper om olika färgmaterial och erfarenhet av praktiskt arbete med de färger och färgsystem som förekommer i måleribranschen. Lärlingen ska undervisas i hur man handskas med vidhäftningsproblem vid olika underlag. Lärlingen ska ha god kännedom om de maskiner, penslar och verktyg som förekommer vid utvändigt målning, inklusive rostskyddsmålning. Särskild vikt bör läggas vid att gå igenom de hälsorisker och skyddsföreskrifter som finns vid användande av olika färgtyper, speciellt när olika sprutmetoder används.

Övrigt

ÖVRIGT (PLÅT, STÅL, GOLV, FACKLIG INFORMATION, BRANSCHUTBILDNING, VÅTRUM, ETC.), 800 TIMMAR

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen, självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna slutföra olika ytsystem för våtrum. Lärlingen ska ha kännedom om behandlingar på plåt, stål och golv samt vara förtrogen med olika rostskyddsbehandlingar. Under lärlingstiden ska lärlingen dessutom ha genomgått Branschutbildning i enlighet med Utbildningsavtalet. Lärlingar i individuell utbildning ska även genomgå en Facklig information.

VÅTRUM

Utbildningsmål:

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen, självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna slutföra olika ytsystem för våtrum. Lärlingen ska ha förstått varför det är viktigt att följa behandlingsinstruktionerna i de olika färgfabrikanternas våtrumssystem. Lärlingen ska också känna till gällande regler för behandlingar i våtrum.

Hjälp i arbetet finns www.vatrumsmalning.se.

Våtrum, nya som gamla

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori inhämta kännedom om olika målningssystem för våtrum. Lärlingen ska alltid följa en handledare på arbetsobjektet. Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika underbehandlings- och uppsättningsalternativ. Handledaren ska förklara fördelar och nackdelar med olika målningssystem och vinylbeklädnader i våtrum. Lärlingen ska även känna till de provmetoder som utförs i våtrum.

Material och verktyg

Lärlingen ska ha god kännedom om de verktyg som är lämpliga till olika underlag samt de maskiner, penslar, material och verktyg som förekommer vid all målning av våtrum, stål, plåt och golv.

Gesällprov

Sedan 1500-talet har examen i målarutbildningen varit förknippat med att lärlingen avlägger gesällprov. Så är det även idag.

Det som skiljer dagens gesällprov från det prov som historiskt sett avlagts är att det numera finns en mycket starkare koppling till den produktion som målaren verkar i. Numera lägger branschen större vikt vid marknadens krav i provet än tidigare. Detta innebär att den stora bredd av kunskap som tidigare mättes i provet inte längre är lika relevant i sammanhanget.

Gesällprovet idag utgår från en ackordsmålares perspektiv och tar sikte på den verklighet som idag råder på målerimarknaden. Provet genomförs som ett självständigt ackordsarbete eftersom det är branschens sätt att mäta arbetstakten i det arbete som genomförs. Det är MYN:s åsikt att om gesällprovet ska ha någon trovärdighet för dagens målare och dagens målerikunder så måste det också innehålla rätt moment, rätt kvalitet, rätt förutsättningar och rätt krav på arbetstempo. Det är därför viktigt att bedömningarna i provet sker på en nivå som är rätt för yrkes stoltheten, som är i balans med måleriavtalet och de krav som målerimarknaden ställer på dagens målare.

Det är viktigt att arbetsgivare och handledare tillsammans med lärlingen i god tid innan gesällprovet börjar förbereda för detta. Lärlingen ska få särskilt stöd i att förbättra de förmågor som lärlingen tillsammans med företaget har identifierat som svagast. Arbetsgivaren ska också i god tid sätta sig in i gesällprovsbestämmelser och rutiner för att provet ska kunna genomföras enligt branschens regler. Mer information om gesällprovet hittar du på www.malare.nu.

Utbildningsavtalet § 12:

1. Lärling har rättighet och skyldighet att utföra gesällprov, bestående av ett yrkestekniskt prov och ett teoriprov. Gesällprovet skall ske under utbildningsperioden 5 950–6 800 timmar. Arbetsgivaren skall arbeta aktivt för att lämpligt objekt tas fram när lärling, efter samråd med arbetsgivaren, har anmält att denne är beredd att utföra provet.

Gesällprovet kan delas upp så att flera arbetsplatser tas i anspråk. Då flera arbetsplatser används skall det eftersträvas att gesällprovet genomförs i en följd.

2. Gesällprovet skall kontrolleras av granskningsmän som är utsedda av MYN.
3. Sedan lärlingen avlagt godkänt gesällprov, skall gesällbrev tilldelas gesällen.
4. Har lärlingen ej fått sina prov godkända innan 6 800 timmar har överskridits, skall granskningsmännen fastställa antalet timmar som utbildningstiden ska förlängas.